

Islandsprojektet

Varmt välkomna!
Barnrättsdagarna Örebro
2019-04-10

VKV - Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer

Islandsprojektet och barnkonventionen

- **Artikel 3** – Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas det som bedöms vara barnets bästa.
- **Artikel 6** – Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.
- **Artikel 12** – Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån ålder och mognad.
- **Artikel 19** – Barn ska skyddas mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, inklusive sexuella övergrepp.
- **Artikel 39** – Barn som har utsatts för vanvård, utnyttjande, övergrepp, tortyr eller väpnade konflikter har rätt till rehabilitering och social återanpassning.

Detta har hänt

- Våren 2015 – Studiebesök Island
- Inventering och kartläggning
- Samarbets-/Samverkansmodell
- Utbildning och material
- Operativ uppstart 2017-01-01
- Löpande avstämningar
- Utvärdering

Projektets syfte

Att utveckla ett konkret och effektivt samarbete/samverkan mellan polis, åklagare, socialjour, socialtjänst samt hälso- och sjukvård. (Barnahus, Barnskyddsteamet)

Samarbetet/samverkan fokuseras på handläggning och uppföljning på en operativ nivå vid akuta våldshändelser i familjer med barn.

Övergripande mål

Våldsutsatta vuxna och barn, barn som bevittnat/upplevt våld skall ur ett helhetsperspektiv i större omfattning synliggöras och erhålla ett adekvat och konsekvent bemötande samt erhålla skydd, stöd och behandling.

Personer som utövar våld skall i större omfattning lagföras och erhålla adekvat stöd och behandling.

Geografiskt pilotområde

SDF Askim/Frölunda/Högsbo samt SDF Västra Göteborg

Målgrupp

Våldsutsatta vuxna och barn, barn som bevittnat/upplevt våld samt våldsutövare i SDF Askim/Frölunda/Högsbo samt SDF Västra Göteborg.

Medverkande verksamheter i projektet

- Polisens Utvecklingsavdelningen, Region väst
- Polisen i Storgöteborg, Västra Götaland
- Åklagarmyndigheten, Utvecklingscentrum i Göteborg
- Åklagarmyndigheten, Åklagarområde Väst, Göteborgs åklagarkammare
- Socialtjänsten, IFO, Stadsdelsförvaltning Askim/Frölunda/Högsbo, Göteborg samt Västra Göteborg, Göteborg
- Socialjouren, Göteborg, Social resursförvaltning, Göteborgs stad
- Drottning Silvias Barnsjukhus, Barnakuten, Göteborg
- Sahlgrenska Universitetssjukhuset Östra akuten/ Akut- och olycksfallsmottagning Sahlgrenska
- Kungshöjds jourcentral Frölunda vårdcentral
- Barn- och ungdomspsykiatri, Frölunda
- Barn- och ungdomsmedicin, Frölunda
- Barnskyddsteamet Västra Götaland
- Barnahus i Göteborg
- Rättsmedicinalverket, Västra Götaland

Utvärderare

Maria Eriksson

Professor i socialt arbete, Ersta Sköndal Bräcke högskola.

Mari Brännvall

Socionom, disputerade 2016 med avhandlingen *Frigörelse med förhinder - om polisanmälan vid mäns våld mot kvinnor i nära relationer.*

Veronica Ekström

Socionom, disputerade 2016 med avhandlingen *Det besvärliga våldet. Socialtjänstens stöd till kvinnor som utsatts för våld i nära relationer.*

Handläggning och uppföljning vid akuta våldshändelser i familjer med barn - samarbete/samverkan

Polis, åklagare, socialjour, socialtjänst, Barnhuset i Göteborg, hälso- och sjukvård samt RMV.

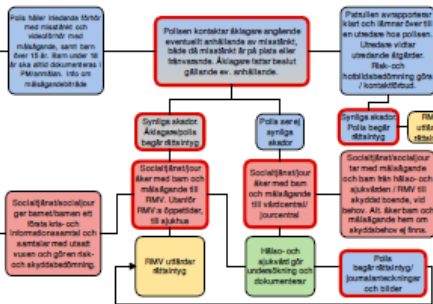
Symbolförklaring

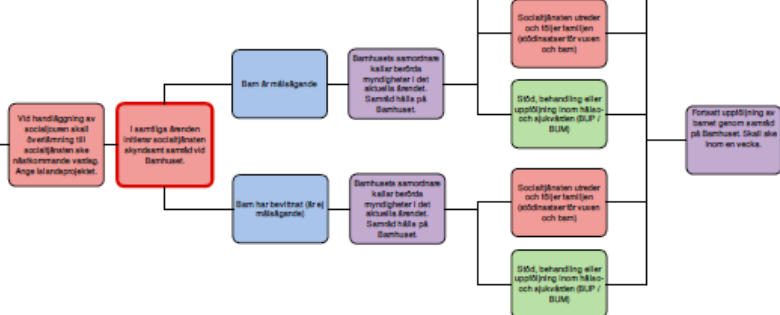
Larmfas

Omhändertagandefas

Samordningsfas

Larmfas - aktiviteter

Omhändertagandefas - aktiviteter

Samordningsfas - aktiviteter

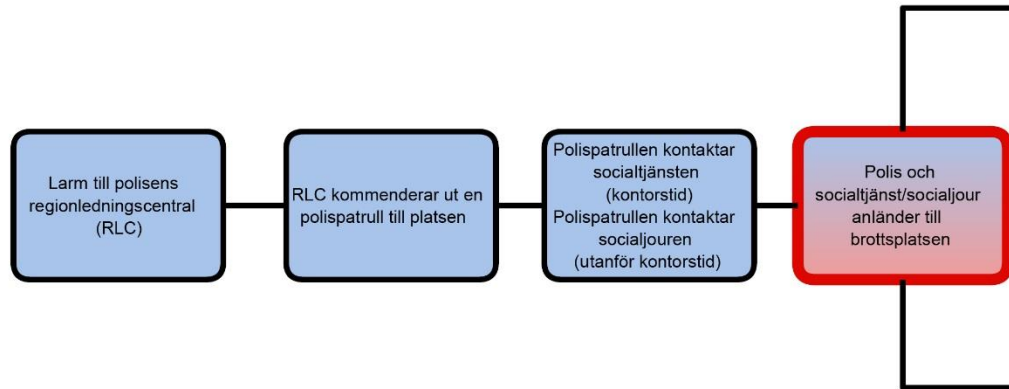

Islandsprojektet

Symbolförklaring

Larmfas

Checklista Polisen

Islandsprojektet

Checklista vid akuta våldshändelser i familjer med barn.
Område: SDF Askim/Frölunda/Högsbo

- **Anteckna:**
Om barn på plats. Personnummer på målsägande vuxen/barn.
Telefonnummer och ev. portkod till adressen.
Informera socialtjänst/socialjour om detta, samt om/och när frihetsberövad släpps fri.
- **Dokumentera i PM** att barn bevittnat våld "*barn/barnen vittne till våld*".
- **Om barn är utsatta själva** skall de stå som målsägande i den utsatta vuxnas anmälan.
- **Fotografera skador** - kan använda mobiltelefonen.
- **Filma förhör** - kan använda mobiltelefonen.
- **Informera målsägande om rätt till målsägandebiträde.**
- **Behövs akut sjukvård?**
Om inte – informera och motivera till en läkarundersökning för att dokumentera skador/våldshändelsen.

Telefonnummer

Socialtjänsten SDF Askim/Frölunda/Högsbo 08.00 – 16.30 031-36 62 044	Vid dokumentation/läkarundersökning Frölunda vårdcentral vardagar 8.00-17.00 031-34 60 710	Vid akut vård - Upp till 16 år Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus. Barnakuten, sjuksköterska 031-343 45 86
Socialjouren 16.30 – 08.00 031-36 58 700	Kungshöjd jourcentral vardagar 17.00-22.00 Lör-Sön, helg 10.00-16.00 031-747 90 10	Från 16 år Östra akuten 031-343 72 15 Sahlgrenska akuten 073-660 16 24

Islandsprojektet

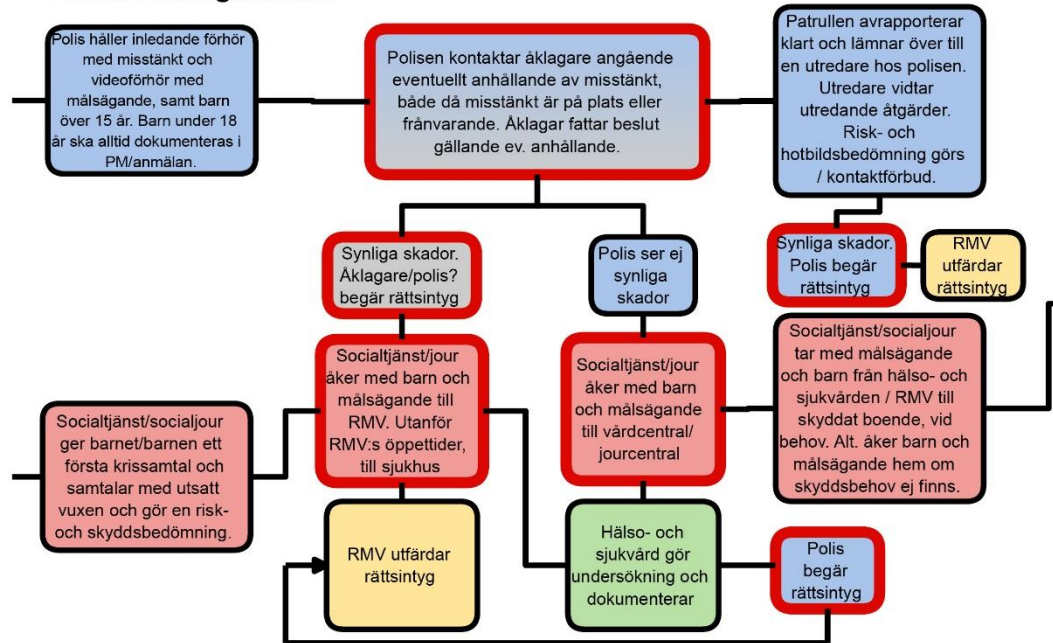
Kontaktlista

Polisen Jourkommissarien 010-56 53 430 IFL Lokalpolisområde syd 010-56 50 031	Kungshöjds jourcentral 031 747 90 10 (vardagar 17.00 - 22.00 samt lördag - söndag och helgdagar kl. 10.00 - 16.00)
Socialtjänsten SDF Askim/ Frölunda/Högsbo 08.00 – 16.30 031-36 62 044	Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhuset Barnakuten, Sjuksköterska: 031-3434586
Socialjouren 16.30 – 08.00 031-36 58 700	Husjouren, barnkirurgen Telefonnummer för råd för läkare vid läkarundersökning 031- 343 70 89.
BUP jourtelefon för konsultation och rådgivning 08.00 - 16.30 031-34 25 455	Sahlgrenska sjukhuset Akutmottagning Vuxen: Sektionsledare, 0736-601624
Barn- och ungdomsmedicin Frölunda 031 747 93 60 (Gör val 9)	Östra sjukhuset Akutmottagning Vuxen: Sektionsledare, 031-3437215
Frölunda vårdcentral Sekreterare 031 – 34 60 710	

Omhändertagandefas

Islandsprojektet

SOCIALJOUREN GÖTEBORGS STAD

CHECKLISTA VID AKUTA VÅLDSHÄNDELSER I FAMILJER MED BARN

OMRÅDE: SDF ASKIM/FRÖLUNDA/HÖGSBO

- **Anmälan om brott per telefon från polisen som skall informera om:**
 - Att det gäller Islandsprojektet
 - Finns barn på plats?
 - Telefonnummer, adress och portkod till familjen
 - Personnummer målsägande och barn
 - Riskbedömningen av situationen – polis kvar? Var befinner sig misstänkt?
 - Se till att polisen får information om att informera er när eventuell frihetsberövad släpps

- **Efter samråd med polis åk skyndsamt ut till brottsplatsen**
 - Innan ni åker sök på familjen i journalsystemet – tidigare ärenden
 - Ta med nalle eller bok beroende på barnets ålder
 - Informationsfolder till barnen

- **På plats på brottsplatsen**
 - Fokusera på barnet/barnen och ge ett första stöd- och informationssamtal. Samtalets innehåll riktas utifrån om barnet är utsatt själv eller om barnet bevittnat våld. (Se lathund på baksidan)
 - Ge barnet nallen eller boken beroende på ålder och mognad.
 - Använd informationsfoldern i samtalet med barnet
 - Gör en hot- och riskbedömning på målsägande vuxen och barn – skyddat boende? Omhändertagande av barn?
 - Bedöm vårdbehovet – akut?
 - Om ej akut vårdbehov informera och motivera målsägande om vikten av en läkarundersökning för att dokumentera händelsen av våld för både målsägande och barn.

- **På väg från brottsplatsen**
 - Vid läkarundersökning/dokumentation ombesörj transport till jourcentralen Kungshöjd. (I första hand skjutsa målsägande och barn, i andra hand taxi)
 - Vid läkarundersökning/dokumentation kontakta jourcentralen Kungshöjd per telefon och informera att målsägande och barn är på väg till dem. Ange

att det är Islandsprojektet. Ange ert telefonnummer för jourcentralens kontakt med er efter läkarundersökningen för transport därifrån.

- Eftersträva att följa med till jourcentralen, se till att målsägande och barn blir väl omhändertagna.
 - Om möjligt stanna kvar på jourcentralen med målsägande och barn.
 - Om det inte är möjligt att följa med och stanna kvar på jourcentralen, kontaktar jourcentralen Kungshöjd er på socialjouren per telefon då läkarundersökningen är klar.
 - Ombesörj transport för målsägande och barn från jourcentralen Kungshöjd - skyddat boende, släkting, hem till bostaden?
- **Efterarbete**
 - Efter bedömning följ upp ärendet och kontakt med berörda utsatta sker dagen efter.
 - Starta utredning på barnet/barnen enligt Socialtjänstlagen kap 11 § 1
 - Lämna över ärendet till Socialtjänsten Askim/Frölunda/Högsbo nästkommande vardag.
 - **Ange att det är Islandsprojektet**
 - Fyll i Islandsprojektets internutvärdering

Broschyrer till barn och ungdomar

Islandsprojektet

SAMTAL MED BARN I KRIS- OCH UTSATTA SITUATIONER

LATHUND

Att tänka på vid samtal med utsatta barn

- Gör det **begripligt** (vart, till vem och varför)
- Gör det **förutsägbart** (vad kommer att hända)
- Var **tydlig** (lova lagom, vad händer sen)
- **Benäm**n och **bekräfta** barnet
- Ge barnet **känsla av kontroll**

Vad behövs i den akuta situationen?

- **Trygghet** – lugnt bemötande
- Barnet måste få vara **delaktig**
- Tydlig och lagom **information**
- Om möjligt, prata med barnet enskilt utifrån ålder och situation

Akut stöd- och informationssamtal med Barn som bevittnat/upplevt våld (ej målsägande)

Gör barnet synligt

Presentera dig – namn och vad ni arbetar med, benäm barnet med namn, lugnt och tryggt bemötande med fokus på barnet. Ge barnet nallen eller anteckningsboken utifrån ålder och mognad. Använd informationsfoldern i samtalet om så behövs. Barnet får sedan behålla informationsfoldern.

Sammanhangsmarkera

Förklara varför ni har kommit till dem, benäm händelsen som inträffat och att ni skall se till att barnet, mamma och pappa får hjälp. Det våld som varit i familjen, sätt ord på våldet, är ett brott och gör så att vuxna och barn inte mår bra. Alla i familjen behöver stöd och hjälp.

- *Det är ett brott i Sverige att använda våld mot någon så då måste polisen också komma och se till att pappa/mamma inte gör det mer. Förklara vad våld är.*

Benäm

Benäm och bekräfta barnets känslomässiga uttryck.

– Jag kan se att du är ledsen och rädd och man blir ledsen och rädd när otäckta saker händer som du har varit med om. Det är normala känslor och reaktioner att bli rädd, ledsen och till och med arg när man som barn är med om skrämmande saker.

Bekräfta – Validera

– Jag har träffat många barn som varit med om liknande otäckta saker som också varit rädda och ledsna. Barn skall inte behöva vara med om detta, barn mår inte bra av det och då behöver andra vuxna som jag som arbetar med att hjälpa barn hjälpa till.

Bekräfta och validera om barnet berättar om sina känslor eller sin upplevelse.

Uppmuntra att sätta ord på vad som hänt

– Vill du berätta vad det är som hänt, vad det är som har varit otäck och jobbigt?

Låt barnet prata fritt, benäm och bekräfta barnets berättelse, ställ öppna följdfrågor som uppmuntrar barnet att sätta ord på vad som hänt.

OBS! Frankommer det i barnets berättelse att barnet själv blivit utsatt för fysiskt våld eller sexuella övergrepp minimera uppmuntran till att berätta. Bekräfta barnet att det du hört låter som om någon gjort barnet illa och att barnet skall få berätta vid ett annat tillfälle vad det varit med om för en annan vuxen som arbetar som polis och som hjälper barn. I dessa fall följ lathunden som gäller stöd- och informationssamtal med barn som utsatts själva för våld och övergrepp. En polisanmälan upprättas.

Informera barnet – viktigt fakta

Informera barnet (efter ålder och mognad) om vad som nu kommer att hända – så mycket som du vet. Vad har hänt på plats och vad kommer att hända med barnet, mamma och pappa?

– Polisen har nu skjutsat pappa/mamma till polisstationen där de skall prata med honom/henne. Mamma (den våldsutsatta omsorgspersonen) och du skall nu åka med oss till doktorn där doktorn får undersöka hur ni mår. (Om det nu är så) Efter det besöker så åker ni vidare till (hem, någon släkting eller skyddat boende?)

Besvara barnets frågor så långt som möjligt

Fråga barnet om det är något som barnet undrar över eller om det är något som barnet vill fråga. Besvara dessa frågor så långt som möjligt. Lova aldrig barnet något som du inte vet att du kan hålla.

Sammanfatta

Gör en sammanfattning över vad ni pratat om och vad som har hänt på plats och vad som nu kommer att hända.

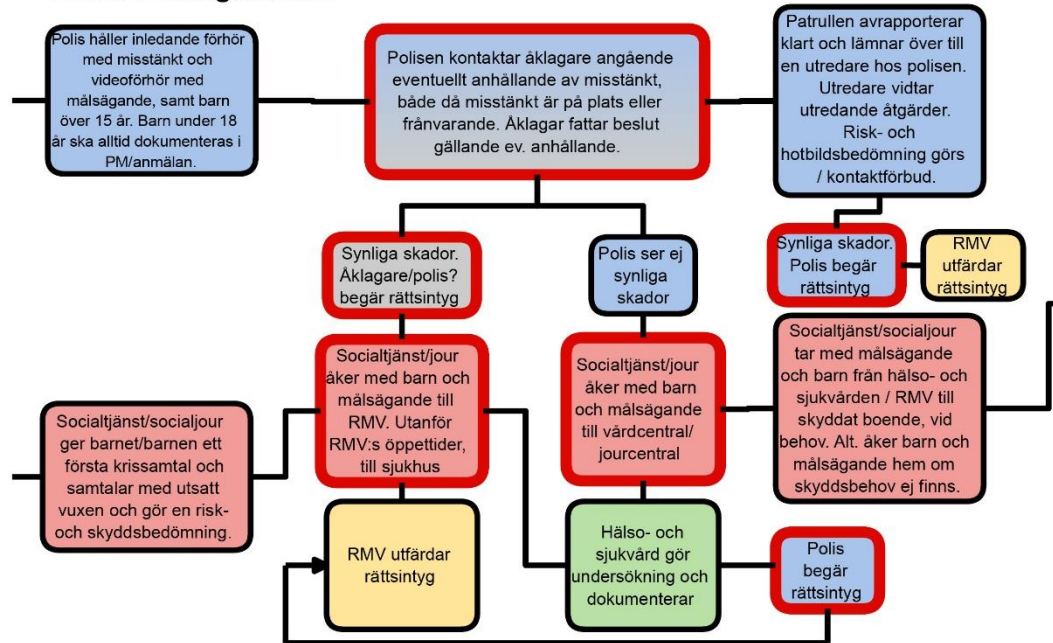
– Nu har vi pratat en stund och jag så ser jag att du är rädd och ledsen, det är inte konstigt att man blir som barn rädd och ledsen när man varit med om så otäckta saker som du har varit. Pappa/mamma (våldsutövande föräldern) får prata med polisen och du och mamma/pappa (våldsutsatta föräldern) åker med oss till doktorn. (Om det nu är så!) Sedan får ni åka hem igen (skyddat boende?) och pappa/mamma (våldsutövande föräldern) kommer vara kvar hos polisen, jag vet inte hur länge men det kan vi ta reda på och då berättar jag det för dig.

Dokumentation

Viktigt att dokumentera det som framkommit i samtal med barnet och det som hänt på plats i ärendet. Dokumentera fakta, inga egna tolkningar.

Omhändertagandefas

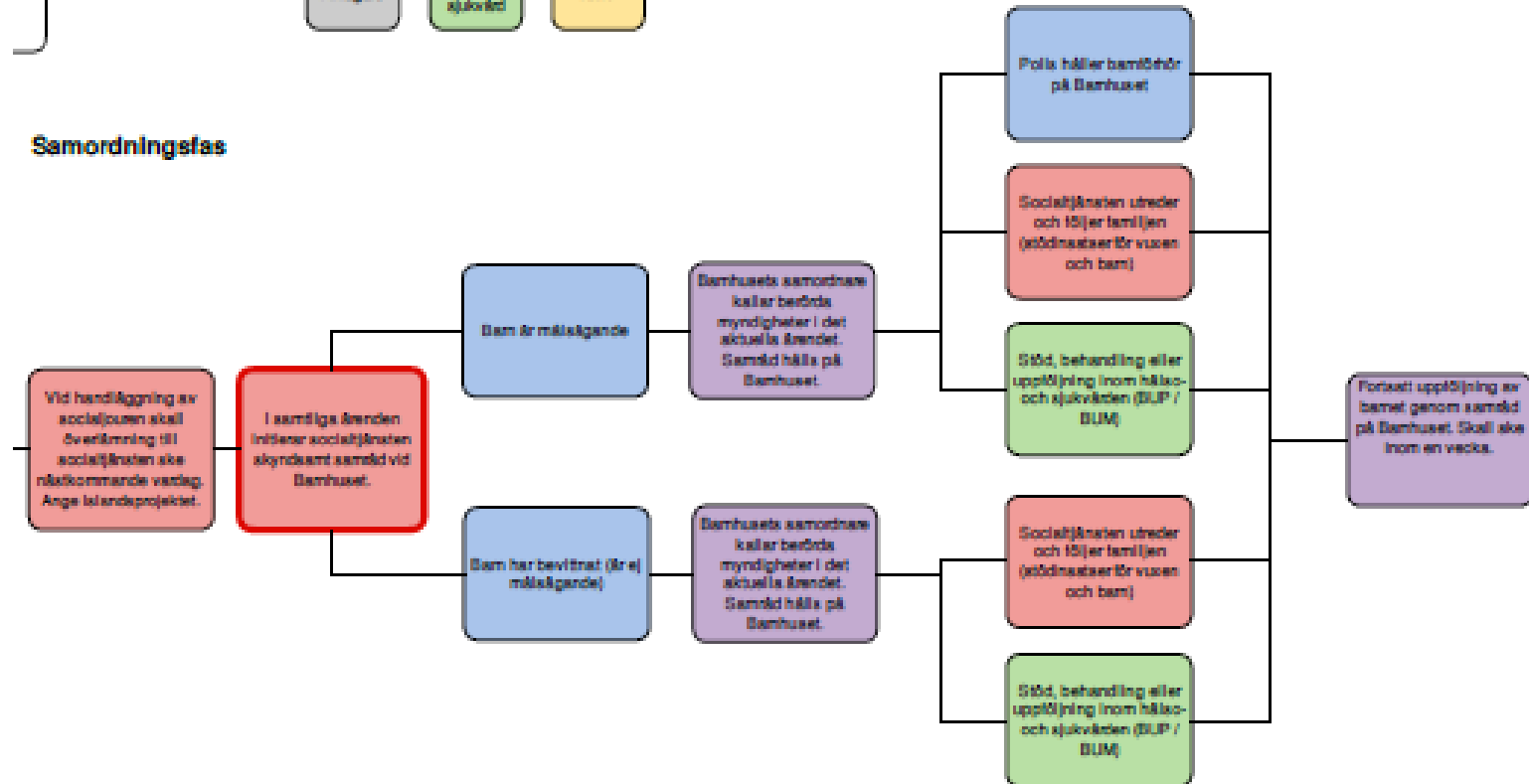

Symbolförklaring

Islandsprojektet

Samordningsfas

Spaningar – positiv utveckling

- Stort intresse och engagemang
- Utvecklat arbete inom verksamheterna
- Snabb kontakt - överlämningar
- Barnen omnämns i större utsträckning
- Projektet synliggör fler utvecklingsspår
- Kunskapshöjning

Frågor

Tack för er
uppmärksamhet!

VKV

Västra Götalandsregionens kompetenscentrum
om våld i nära relationer

www.valdinararelationer.se

Spaningar - utmaningar

- Hålla projektet aktuellt
- Personalomsättning
- Hälsa- och sjukvården - skadedokumentation
- Fler samråd – barn som bevittnat våld
- Fler insatser
- Implementering – hur och var?

